

Is de Nederlandse Rassenlijst voor Bomen klimaatproof?

Kunnen bomen van autochtone Nederlandse herkomst de klimaatverandering in de toekomst wel aan? Of is het verstandig om voortaan bomen aan te planten van een meer zuidelijke herkomst? Het had natuurlijk eigenlijk in de klimaatspecial van vorige maand moeten staan, maar is er tussen-door geglipt. En we willen u deze informatie toch niet onthouden.

Afgelopen zomer is de 8e Rassenlijst voor Bomen gepresenteerd tijdens een symposium, waarbij de aanwezigen discussieerden over de klimaatbestendigheid van de rassenlijst. Veel aanwezigen hielden een warm pleidooi om naast het gebruik van meer autochtoon materiaal (dat zich al heeft bewezen in ons huidige klimaat), óók in te zetten op gematigde vorm van hybridisatie. Dit betekent dat je als beheerder plantmateriaal gebruikt uit streken die het verwachte toekomstige klimaat van Nederland nu al hebben, en dat je dit op een natuurlijke manier laat vermengen met Nederlands materiaal. Het zijn vervolgens de nakomelingen die dan moeten bewijzen of ze zich kunnen handhaven in het toekomstige Nederlandse klimaat.

In de Rassenlijst voor Bomen staan herkomsten voor de verplichte EU-soorten, in Nederland voornamelijk loofboomsoorten als witte els, zwarte els, zachte berk, ruwe berk, haagbeuk, tamme kastanje etcetera. De aanbeveling in de rassenlijst is gericht op aanplant van deze bomen voor straten en lanen in het stedelijk gebied, landschappelijke beplanting en voor bossen. Daarnaast wordt er in de Rassenlijst voor Bomen sinds de vorige editie ook aan-

dacht besteed aan autochtone Nederlandse herkomsten. Deze aanbevelingen vallen dus niet onder de EU-verplichting, maar zijn een 'extraatje'. Deze variatie in lokale verschillen is van groot belang voor de biodiversiteit. De rassenlijst voor bomen geeft ook een bijdrage aan de bescherming van cultureel erfgoed; voor vervanging of nieuwe aanplant van bomen op landgoederen vindt u in deze rassenlijst de nodige informatie.

Meer informatie:

Evelien Verbij - e.verbij@bosschap.nl

De 8e Rassenlijst voor Bomen is voor € 54 te bestellen bij: RSDB, Postbus 57, 1200 AM Hilversum, 035-6258999

Zwarte els

foto: O-YMikela/Wikipedia

Reactie

Sleedoorn

In het vorige Vakblad staat op pagina 3 een foto van een bloeiende Sleedoorn met als ondertekening: "Dit jaar stond de sleedoorn al op 28 februari in bloei. Dit is zeven weken eerder dan vijftig jaar geleden." Ofschoon ik enige twijfel heb bij deze uitspraak als een algemene waarneming, het volgende. Vooral na 1960 is op ongekende schaal en in grote aantallen, sleedoorn aangeplant in onder meer ruilverkavelingsbosjes, houtwallen en langs snelwegen. Uit eigen onderzoek blijken veel van deze sleedoorns afkomstig te zijn uit Zuid-Europa, waarschijnlijk veelal uit de Balkan. Deze verschillen van de autochtone sleedoorns door grotere bladeren, bloemen en vruchten. Een belangrijk verschil is ook de veel vroegere bloeitijd. Langs snelwegen zie je ze al volop in bloei staan, ver voor de in Nederland wilde populaties aan de beurt zijn. Het verschijnsel doet zich trouwens bij veel meer plantensoorten voor. Dus niet te snel een vroegere bloei toeschrijven aan klimaatsveranderingen, al zal dat zeker van invloed zijn. Interessant in verband met het klimaat is dat vele populaties autochtone bomen en struiken de perioden van onder andere de Warme Middeleeuwen en de Kleine IJstijd hebben doorgemaakt en uitstekend overleefd hebben. Bij de komende klimaatsveranderingen is het behoud of creëren van een breed genetisch spectrum, waaronder behoud van de wilde autochtone flora, in ieder geval een interessant uitgangspunt voor het natuurbeheer.

Bert Maes, Ecologisch Adviesbureau Maes, Utrecht